

Müzayede yoluyla satışlarda KDV uygulaması ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[229-2012/VUK-1- . . .]--616948
Tarih	29.07.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[229-2012/VUK-1- . . .]--616948 29.07.2019

Konu : Aracılık ve müzayede hizmetlerinde KDV uygulaması ve belge düzeni

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda;

- Firmanızca düzenlenen müzayedelerde yapılan satışlara ait KDV'nin 1 No.lu KDV beyannamesi ile mi, yoksa 2 No.lu KDV beyannamesi ile mi beyan edileceği,
- Vergi mükellefi gerçek ve tüzel kişilere ait malların müzayede yoluyla satışında, vergi mükellefi gerçek ve tüzel kişilerin söz konusu malları aktiflerinden çıkış yaparken KDV hesaplayıp hesaplamayacakları, bu kapsamdaki satışlara ilişkin KDV beyanının 1 No.lu KDV beyannamesi ile mi yoksa 2 No.lu KDV

beyannamesi ile mi olacağı, satıcı gerçek ve tüzel kişilerin müzayede sonucu satılan mallara istinaden çıkış yaparken KDV hesaplamaları durumunda 1 No.lu KDV beyannamesi ile mi, 2 No.lu KDV beyannamesi ile mi beyan edecekleri, KDV hesaplamaları durumunda hangi beyanname ile beyan etmeleri gerektiği,

- Yurtdışından geçici kabulle ithal edilen ve müzayede yoluyla satış sonrası kesin kabulü yapılan eserlere ilişkin olarak 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan ettiğiniz KDV'nin, mahsup işleminin 1 No.lu KDV beyannamesi ile yapılmasında bir sakınca olup olmadığı

hususları ile ilgili olarak vergi uygulaması ve belge düzeni konusunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

I- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU UYGULAMASI

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

- (1/1) maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- (1/3-d) maddesinde, müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışların KDV'ye tabi olduğu,

- (8/1) maddesinin (ç) bendinde, müzayede mahallerinde yapılan satışlarda bu satışları yapanların KDV'nin mükellefi olduğu,

- 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde, malın teslimi veya hizmetin yapılması; (b) bendinde, malın tesliminden veya hizmetin yapılmasından önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesi anında vergiyi doğuran olayın gerçekleşeceği,

- (23/d) maddesinde, gümrük depolarında ve müzayede mahallerinde yapılan satışlarda kesin satış bedelinin KDV'nin matrahı olduğu,

- (29/1-b) maddesinde, mükelleflerin, yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den, ithal olunan mal ve hizmetler dolayısıyla ödenen KDV'yi indirebilecekleri

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin (I/B-6.1) bölümünde, "*3065 sayılı Kanunun (1/3-d) maddesine göre, cebri icra, izale-i şüyu, ipoteğin paraya çevrilmesi, tasfiye gibi nedenlerle yapılan açık artırma, pazarlık ve diğer şekillerdeki satışlar da dahil olmak üzere, müzayede mahallerinde yapılan her türlü satışlar KDV'ye tabidir.*

Kanunun istisna ve vergi oranlarına ilişkin hükümleri bu satışlar için de geçerlidir. Bu satışlarda vergiyi doğuran olay, satışın yapıldığı tarihte vuku bulmaktadır. Verginin mükellefi satışları düzenleyen özel veya resmi kişi ve/veya kuruluşlar olup, 3065 sayılı Kanunun (23/d) maddesi hükmüne göre, satılan malın kesin satış bedeli KDV'nin matrahıdır.

Ancak izale-i şüyu çerçevesinde yapılan satışlarda alıcının hissedarlardan biri olması halinde hissesi, bu hisse için mülkiyet devri söz konusu olmadığından matrahtan indirilir.

Bu satışlarda giderler dolayısıyla ödenen vergiler, malların kesin satış bedeli üzerinden hesaplanan vergiden indirilemez, ancak müzayedeyi düzenleyen komisyonu üzerinden hesaplanan KDV'den indirilebilir. Bir komisyon söz konusu değilse, yüklenilen vergiler gider veya maliyet olarak dikkate alınır.

Bu satışlarla ilgili beyan ve ödeme mükellefiyeti genel esaslara göre yerine getirilir. Başka faaliyetleri dolayısıyla sürekli beyanname vermek zorunda olmayan resmi kuruluşlar (icra daireleri hariç) tarafından bu şekilde tahsil edilen KDV, yetki alanı içerisinde bulunan vergi dairelerine en geç 7 (yedi) gün içinde ödenir. Ancak tahsilât tutarının 50.000 TL'yi aşması halinde, bu süre beklenilmeksizin ertesi gün mesai bitimine kadar ödenmesi zorunludur.

Müzayede suretiyle yapılan satışlarda esas olan organizasyonun düzenlenmesi olup, müzayedeye katılan sayısının birden fazla kişi olmaması, işlemin mahiyetini değiştirmez." ifadelerine yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, gerek KDV mükellefiyeti gerekse mükellefiyeti bulunmayanlara ait eşyaların açık artırma yöntemi ile satışı KDV Kanununun (1/3-d) maddesi uyarınca KDV'ye tabi bulunmaktadır.

Söz konusu eşyaların, şirketinizce müzayede mahallinde satılmak üzere satın alınarak kendi nam ve hesabınıza satılması halinde (müzayede mahallinde yapılan satışa ilişkin oluşan bedele bağlı olarak kar ve zararın şirketinize ait olması);

- Satıcı tarafından şirketinize yapılan satışa ilişkin KDV'nin 1 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilmesi,
- Satıcı tarafından hesaplanan söz konusu KDV'nin şirketiniz tarafından indirim konusu yapılması,
- Müzayedede yapılan satışa ilişkin hesaplanan KDV'nin şirketinizce 1 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilmesi

gerekmektedir.

Vergi mükellefi gerçek ve tüzel kişiler adına komisyon karşılığı yapılan müzayedeye konu satış işlemlerinde ise;

- Kesin satış bedeli üzerinden eşyanın tabi olduğu oranda hesaplanan KDV'nin 1 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilmesi,

- Komisyon karşılığı malı satılan mükellef tarafından satışa ilişkin müzayedede gerçekleşen tutar üzerinden fatura düzenlenmesi ancak KDV hesaplanmaması

gerekmektedir.

Diğer taraftan, yurt dışından geçici kabulle getirerek müzayede yoluyla satışını yapacağınız eşyaların vergilendirilmesi ile ilgili olarak Gümrükler Genel Müdürlüğünden alınan yazıda; Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Kararın 37 nci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca, yurt dışından satılmak amacıyla müzayedeye getirilen eski eşyaların tam muafiyet kapsamında geçici ithalat rejimine tabi tutulduğu; Gümrük Yönetmeliğinin 386 ncı maddesi ile bu kapsamdaki eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasına ilişkin düzenleme yapıldığı ifade edilmiştir.

Yurt dışından tam muafiyet suretiyle KDV ödenmeksizin geçici ithalat rejimi kapsamında getirilen eşyanın;

a) Firmanızın aktifine girmeden müzayede yoluyla yurt içindeki alıcıya satılması ve bu eşyanın serbest dolaşıma giriş işleminin alıcı tarafından kendi adına yapılması durumunda, bu satış ile kesin ithali gerçekleşen eşyanın ithalat bedeli üzerinden hesaplanacak KDV alıcı tarafından ödenecek olup, buna ilişkin verginin tarafınızdan ayrıca 1 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilmesine gerek bulunmamaktadır. Ayrıca, alıcı tarafından ithalde ödenen bu verginin tarafınızdan indirim konusu yapılması mümkün değildir.

b) Firmanızın aktifine girmesi, dolayısıyla ithalat işleminin tarafınızdan gerçekleştirilmesi durumunda buna ilişkin yüklendiğiniz KDV, Kanunun 34 üncü maddesine göre gümrük makbuzuna istinaden, Kanunun (29/1-b) maddesi kapsamında tarafınızdan indirim konusu yapılabilecektir.

c) Gümrük Kanununun (27/1-d) maddesinde, 24 üncü madde hükümlerine göre gümrük kıymeti belirlenirken, ithal eşyasının tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkartılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın, doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden kısmının, ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatına ilave edileceği hükme bağlanmış olup, bu durumda geçici ithalat kapsamında getirilerek müzayede suretiyle satılan eşyaların, beyannamenin açıldığı aşamadaki (geçici ithalat) kıymeti ile müzayede sonucundaki satış kıymeti arasında oluşan kıymet farkının, ithalat bedeline ilave edilmesi ve bu bedel üzerinde KDV hesaplanması gerekmektedir.

Ancak, geçici ithalat rejimi kapsamında getirilmiş olsa bile eşyanın müzayede yoluyla satışında matrah, KDV Kanununun (23/d) maddesi hükmüne göre satılan eşyanın kesin satış bedeli olacağından; geçici ithalat sırasında KDV tahsil edilmiş ise, yüklendiğiniz bu verginin kesin satış bedeli üzerinden hesaplanan vergiden düşüleceği tabiidir.

ç) Bu eşyaların millileşmeden yurt dışındaki alıcıya satılması durumunda da KDV hesaplanacak ve tarafınızdan 1 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilecek, ancak hesaplanan KDV tutarında teminat

gösterilmesi ve daha sonra eşyanın yurt dışı edildiğinin resmi makamların yazısı ile belgelendirilmesi koşuluyla, hesaplanan vergi terkin edilerek teminatlar iade edilecektir.

II- VERGİ USUL KANUNU UYGULAMASI

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında; "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükmüne yer verilmiştir.

Mezkur Kanunun;

- 229 uncu maddesinde, faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu,
- 230 uncu maddesinde, malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlemesi ve taşıtta bulundurulmasının şart olduğu,
- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azamî yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı,
- 232 nci maddesinde ise, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin, birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları

hükme bağlanmıştır.

Buna göre;

- 1) Firmanız tarafından müzayede yoluyla satılacak malları satın alarak aktifinize almanız durumunda, mal sahibi vergi mükellefleri tarafından adınıza fatura, bu malların tarafınızca müzayede yoluyla satılması durumunda ise şirketiniz tarafından alıcı adına fatura düzenlenmesi,
- 2) Firmanız tarafından müzayede yoluyla satılacak malların şirketinizce satın alınmaksızın müzayedeye konu edilerek satılması durumunda; malı müzayede yoluyla satılan vergi mükellefi satıcı tarafından alıcı adına fatura düzenlenmesi,
- 3) Aracılık faaliyetinizden ötürü elde ettiğiniz komisyon gelirleri için hizmet verilen adına fatura düzenlemeniz,

4) Satılan malların alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlemesi

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026